

ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง คำสรรพนาม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง คำสรรพนาม
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำสรรพนาม หมายถึง คำที่ใช้แทนคำนาม คำสรรพนามทำหน้าที่เป็นส่วนหลักของนามวลีได้เช่นเดียวกับคำนาม สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (๒๕๕๕: ๒๓-๓๑) ได้แบ่งคำสรรพนามออกเป็น ๕ ชนิดย่อย ได้แก่

๑) คำบุรุษสรรพนาม เป็นคำสรรพนามบอกบุรุษ หรือคำสรรพนามแทนบุคคล เพื่อบอกว่าเป็นผู้พูด ผู้พูดด้วย หรือผู้ที่กล่าวถึง ได้แก่

- สรรพนามบุรุษที่ ๑ คือ สรรพนามบอกบุรุษที่ใช้แทนตัวผู้พูดหรือผู้เขียน เช่น ฉัน ดิฉัน ผม กระผม ข้าพเจ้า หม่อมฉัน ฯลฯ
- สรรพนามบุรุษที่ ๒ คือ สรรพนามที่ใช้แทนผู้ที่พูดด้วย ได้แก่ ผู้ฟังและผู้อ่าน เช่น เธอ คุณ ท่าน ฝ่าบาท ไต่ฝ่าพระบาท ฯลฯ
- สรรพนามบุรุษที่ ๓ คือ สรรพนามบอกบุรุษที่ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึง เช่น เขา เธอ พระองค์ มัน ฯลฯ

๒) คำสรรพนามถาม เป็นคำสรรพนามที่ใช้แทนนามและใช้แสดงคำถาม ในขณะเดียวกันภาษาไทยมีเพียง ๓ คำ ได้แก่ ใคร อะไร ไหน เช่น

- ใครเขียนจดหมายฉบับนี้
- คุณต้องการพูดกับใคร
- อะไรตกลงไปในน้ำ

๓) คำสรรพนามชี้เฉพาะ เป็นคำสรรพนามที่ใช้บอกระยะใกล้ไกล มีเพียง ๘ คำ ได้แก่ นี่ นั่น โน่น นู่น นี้ นั้น โน้น นู้น โดยสามารถใช้ตามหลังคำกริยาหรือใช้ขึ้นต้นประโยคก็ได้ เช่น

- นี่นี่ใหม่
- นี่กระเป๋າของใคร
- โน่นโรงพยาบาล

๔) คำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ เป็นคำสรรพนามที่ไม่ระบุหรือกำหนดแน่นอนว่าหมายถึงผู้ใดอะไร สิ่งใด หรือสถานที่ใด ได้แก่คำว่า ใคร อะไร ไหน เช่น

- เรื่องนี้เขาไม่ได้บอกใครเลย

บางครั้งอาจอยู่ในรูปของคำซ้ำ ได้แก่ ใคร ๆ อะไร ๆ ไต ๆ เช่น

- ใคร ๆ ก็ชอบขนมปังไส้สังขยาร้านนี้

๕) คำสรรพนามแยกฝ่าย เป็นคำสรรพนามที่ใช้แทนคำนามหรือบุรุษสรรพนามที่อยู่ข้างหน้าเพื่อแสดงว่ามีหลายฝ่ายหลายส่วน ได้แก่คำว่า **ต่าง บ้าง กัน** เช่น

- เราต่างคนต่างอยู่ดีกว่า